

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ФЕРШПЕД АД СКОПЈЕ
ЗА ДЕЛОВНАТА 2023 ГОДИНА

СКОПЈЕ, МАРТ 2024 ГОДИНА

СОДРЖИНА

- 1.ЕКОНОМСКИОТ АМБИЕНТ
 - 2.ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО
 - 3.БЕРЗАНСКА КОТАЦИЈА
 - 4.УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ
 - 5.СРЕДСТВА И ИЗВОРИ НА ДРУШТВОТО
 - 6.ДОЛГОРОЧЕН ДОЛГ СПРЕМА ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА
 - 7.ИСПЛАТА НА ДИВИДЕНДИ
 - 8.КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ
 - 9.КОРПОРАТИВЕН СЕКРЕТАР
 - 10.БРОЈ И СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИ
 - 11.ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА
 - 12.НАДВОРЕШНА РЕВИЗИЈА
 - 13.ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ
 - 14.ИНВЕСТИЦИОНИ ВЛОЖУВАЊА
 - 15.ЖИВОТНА СРЕДИНА
- ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ СО КОДЕКСОТ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

1.ЕКОНОМСКИОТ АМБИЕНТ

- Постепен повраток на економскиот раст: Со претпоставка дека пандемијата на COVID-19 продолжува да се стабилизира, може да се очекува постепен повраток на економскиот раст. Мерките за стимулирање на економијата, вклучувајќи ги финансиски стимулации и инвестиции во инфраструктурни проекти, можат да имаат позитивен ефект. По забележаниот раст на БДП од 2.1 % во 2022 година, реалниот раст на БДП во 2023 година изнесува 1,2% на годишна основа
- Во периодот јануари – декември 2023 година во индустријата следствено, забрзува годишниот раст на платите во услужните дејности, при засилен раст и кај индустријата, додека во земјоделството и градежништвото растот на платите забавува.
- Годишната стапка на инфлација натаму забави и се сведе на 3,1%, при речиси целосно исцрпување на притисокот од прехранбената и енергетската компонента и натамошно намалување на придонесот на базичната компонента.
- Во ноември 2023 година, домашните потрошувачки цени се задржаа на релативно стабилно ниво (незначителен пораст од 0,1% на месечна основа). Цените на прехранбените производи се намалија за 0,3%, при пониски цени кај повеќето од категориите производи, а најмногу кај овошјето. Цените на енергијата забележаа месечен пад од 0,5%, како резултат на падот на цените на нафтените деривати, во согласност со движењата на светските берзи. Базичната инфлација на месечна основа изнесува 0,6%, пред сè поради зголемените цени на тутунот и на комуникациските апарати и услуги.
- Во октомври 2023 година, каматните стапки на вкупните кредити на домаќинствата и вкупните кредити на претпријатијата беа непроменети. Мал раст бележат каматните стапки на новоодобрените кредити на претпријатијата, а кај домаќинствата промената е надолна.
- Индексот на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во декември 2023 година, во споредба со декември 2022 година, бележи пораст од 16.4%.
- Вредноста на извезените стоки во 2023 се со вкупна вредност од 471,881 милијарди денари или 7,664 милијарди евра, што е пораст од 0,1 отсто во однос на 2022 година.
- Вредноста на увезените стоки во 2023 година изнесува 627,225 милијарди денари или 10,187 милијарди евра што е за 8,4 % помалку во споредба со првите 11 месеци од 2022 година.
- Во 2023 трговскиот дефицит во првите 11 месеци од 2023 година, изнесува 155,344 милијарди денари или 2,523 милијарди евра, а покриеноста на увозот со извоз е 75,2 отсто.

ФЕРШПЕД АД Скопје работеше согласно деловната политика за 2023 година и стратешки насоки. Во текот на годината, со промена на економски услови во кои работеше Друштвото, соодветно се прилагодуваа тековните активности и финансиската политика на Друштвото.

2. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО

Акционерското друштво за меѓународна и внатрешна шпедиција со јавни и царински складишта ФЕРШПЕД Скопје е основано и работи во Република Северна Македонија. Скратениот назив на Друштвото е : ФЕРШПЕД АД Скопје.

Основната дејност што ја обавува ФЕРШПЕД АД Скопје е останати придружни дејности во превозот. Друштвото обавува и други дејности: складирање, трговија со мешовита стока и угостителство.

Со состојба на 31.12.2022 година Друштвото има издадено само обични акции. Основната главнина на ФЕРШПЕД АД Скопје се состои од 18.113 обични акции. Номиналната вредност на една акција изнесува 37.400 денари. Меѓународниот идентификационен број на акциите, ИСИН број е MKFERS101018.

ФЕРШПЕД АД Скопје со состојба на 31.12.2023 година има откупено 1.810 обични акции или 9,99 % од основната главнина.

Седиштето на друштвото е на ул. Македонија бр. 11а, Скопје.

3. БЕРЗАНСКА КОТАЦИЈА

Акците на Друштвото котираат на Официјален пазар на Македонска берза АД Скопје со тикер FERS.

4. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Системот за управување со ризици и неговиот опфат се усогласени со развојниот план и деловната политика на друштвото, одговараат на природата, видот и обемот на активности кои што ги врши друштвото и истиот е предмет на редовно унапредување, имајќи ги во предвид промените во надворешното окружување, профилот на Друштвото, проширување на пазарите и слично.

Во своето работење Друштвото е изложено на повеќе видови на финансиски ризици како што се пазарниот ризик (ризик од промена на девизните курсеви и ризик од промена на цените), кредитниот ризик, ризикот од промена на каматните стапки, ризикот од неликвидност и ризик од финансирање. За управување со финансиските ризици е надлежен Органот на управување - Одборот на Директори. Основата на управувањето со финансискиот ризик се состои во изнаоѓање начини за навремено минимизирање на потенцијалните негативни ефекти.

1. Пазарен ризик

Ризик од промени на девизниот курс

ФЕРШПЕД АД Скопје во своето работење учествува во меѓународни трансакции заради продажби и набавки на производи, стоки и услуги. Овие трансакции се искажани во странски валути. Друштвото користи и долгорочни кредити деноминирани во странска валута.

Друштвото не користи соодветни финансиски инструменти за да го намали овој ризик, бидејќи вакви инструменти не се во примена во Република Северна Македонија. Поради тоа, Друштвото е изложено на ризик поврзан со можните флуктуации на курсевите на странските валути.

Ризик од промени на цените

ФЕРШПЕД АД Скопје е изложен на ризик од промена на пазарните цени на вложувањата расположливи за продажба затоа што овој вид на ризик е надвор од контрола на Друштвото.

2. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога купувачите на неговите производи да не можат да ги извршат своите обврски кон Друштвото.

Побарувањата од купувачите вклучуваат побарувања од поголем број купувачи со умерени салда, што претставува спроведување на политиката на дисперзија на побарувањата на поголем број купувачи со цел да се избегне зависноста од мал број на купувачи.

3. Ризик од промени на каматните стапки

Друштвото е изложено на ризик од промени на каматните стапки кога користи кредити и кога има депонирани средства во банки. Обврските по кредити вообичаено се отплатуваат по променливи каматни стапки. Депозитите вложени во банки исто така се подложни на промени на каматните стапки зависни од движењата на финансиските пазари. Ова го изложува Друштвото на можен ризик од промени на каматните стапки.

ФЕРШПЕД АД Скопје нема посебна политика за намалување на каматниот ризик и истиот го регулира преку директни преговори со банките.

4. Ризик од неликвидност

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со паричните средства навремено да ги плаќа обврските спрема доверителите и кредиторите.

Друштвото нема ликвидносни проблеми во работењето затоа што води политика на навремено обезбедување на потребните парични средства за плаќање на доспеаните обврски.

5. Ризик од финансирање

Друштвото го следи ризикот од финансирање преку показателот за задолженост. Овој показател се пресметува како однос меѓу нето обврските и вкупниот капитал. Нето обврските се пресметуваат како разлика помеѓу вкупните кредити и позајмици (краткорочни и долгорочни) и паричните средства.

Одборот на Директори на ФЕРШПЕД АД Скопје врши редовно следење на кредитната задолженост.

5. СРЕДСТВА И ИЗВОРИ НА ДРУШТВОТО

Согласно Билансот на состојба вредноста на активата (средствата) и на пасивата (изворите) на ФЕРШПЕД АД во 2023 година изнесува 2.296.616 илјади денари, и во однос на 2022 година се зголемени за 9,6% .

Структурата на средствата покажува учество на нетековните средства од 77,7% а на тековните средства од 22,3% во вкупните средства.

Краткорочните побарувања бележат зголемување во однос на 2022 година и истите изнесуваат 253.043 илјади денари, а од нив најголем дел се однесува на побарувањата од купувачите.

Краткорочните финансиски средства изнесуваат 113.518 денари и истите бележат значително зголемување во однос на 2022 година.

Структурата на изворите покажува учество на главнина и резерви со 86,3% а на обврските со 13,7% во вкупните извори.

Вкупните обврски изнесуваат 250.275 илјади денари и бележат раст од 53,1% во однос на 2022 година. Од вкупните обврски, краткорочните обврски изнесуваат 250.275 илјади денари од кои најголемо учество имаат обврските кон добавувачите.

6. ДОЛГОРОЧЕН ДОЛГ СПРЕМА ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА

На 31 декември 2023 година ФЕРШПЕД АД Скопје нема долгорочен долг, односно нема обврски по долгорочни кредити.

7. ИСПЛАТА НА ДИВИДЕНДИ

На Годишното собрание на акционери одржано на 31.05.2023 година одобрена е пресметка и исплата на бруто дивиденда за 2022 година од акумулираната нераспределена оданочена добивка од минати години во бруто износ од 8.966.650 денари, односно 550 денари бруто за една акција.

8. КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

По усвојувањето на Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонската берза во Октомври 2021 година, ФЕРШПЕД АД Скопје презеде активности за приспособување и примена на одредбите од Кодексот и усогласување на внатрешните акти на Друштвото со Кодексот. Особено е важно да се нагласи дека усогласеноста со нормативните и етичките принципи постоела и претходно, при што процесот на создавање систем на усогласеност претставува продолжена активност.

Собранието на акционери како највисоко тело на друштвото одлучува за прашања согласно својата надлежност од Законот за трговските друштва и Статутот на друштвото. Во извештајната година Собранието одржа редовна седница на 31.05.2023 година на која беа усвоени предложените одлуки. При свикување на Собранието во целост беше испочитувана постапката на свикување, достапноста на информациите, постапката на пријавување на присуство и начинот на водење на Собранието.

Управувањето во ФЕРШПЕД АД Скопје е организирано според едностепен систем на управување, Орган на управување - Одбор на Директори, составен од 6 члена, Штерјо Наков – Неизвршен член и Претседател, Драган Наков – Извршен член и генерален директор, Иван Петровски – Извршен член и Заменик генерален директор одговорен за водење на комерцијалното работење кој функцијата ја вршеше до 11.12.2023 година, Анета Лазарова - Неизвршен член, Лидија Трајковиќ- Неизвршен независен член и Игор Митев – Неизвршен член.

Во рамките на овие надлежности, Одборот на директори во овој извештаен период своите активности и работењето особено го насочија кон продолжување на профитабилното работење на Друштвото, континуирано управување со ризиците во работењето, планирање, развој и промоција на услугите, како и усогласување на актите и политиките со измените во законската и подзаконската регулатива. Деловната политика на управување и спроведување на одлуки се базира на примена на практиките на добро корпоративно управување.

Во насока на водењето на управувањето со работата на друштвото, Одборот на директори на Фершпед АД Скопје одржаа вкупно 13 седници во деловната 2023 година.

Транспарентноста и спречување на судирот на интереси се посебна вредност на системот на корпоративно управување на Друштвото. Одборот на директори е посветен на адекватно и навремено информирање на сите заинтересирани страни преку системот за електронски информации за котираните друштва на Македонска берза и дополнително преку интернет страната на Друштвото.

Вкупно на сите вработени, вклучувајќи ги и членовите на Одборот на директори вработени во Друштвото во текот на 2023 година, на бруто основа се вкалкулирани 210.932 илјади денари за плати, регрес, награди како и за други надоместоци од работен однос пропишани со закон. Во извештајната 2023 година беа вкалкулирани вкупно 23.656 илјади денари по основ на бруто плати, награди, осигурување и месечен надомест за учество во органи на управување на членовите на Одбор на директори вработени во друштвото како и 11.749 илјади денари на останатите членови на Одборот на директори кои не се вработени во друштвото по основ на други примања-месечен надомест за учество во Органи на управување, награди и примања по основ на осигурување.

Надоместоците на членовите на Одбор на директори по основ на членување во органи на управување во други друштва за извештајната 2023 година во бруто износ изнесуваат 1.420 илјади денари. На член од Одбор на директори по основ на бруто плата кај друг работодавач му се исплатени 1.073 илјади денари.

9.КОРПОРАТИВЕН СЕКРЕТАР

Согласно примената на Кодексот за корпоративно управување се спроведе внатрешна реорганизација и назначување на Корпоративен секретар кој започна со извршување на своите функции од 01.01.2022 година и работи во рамки на одредбите на Кодексот со главна функција да обезбеди стручна и административна поддршка на органите на управување на Друштвото.

Внатрешната организациона поставеност на Друштвото е врз основа на поделба на работите по организациони единици, сектори и служби кои делуваат во рамките на Друштвото.

10.БРОЈ И СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИ

На крајот од деловната 2023 год. друштвото броеше 275 вработени од кои во редовен работен однос 206 лица, а на определено работно време 69 лица.

Од вкупните вработени 104 се жени и 171 се мажи.

Квалификационата структура на вработените на 31.12.2023 година

Ред. Број	Вид на квалификација	Број на вработени	Процентуално учество
1.	Магистри	6	2.2
2.	ВСС (240 кредити)	73	26.5
3.	ВСС (180 кредити)	18	7
4.	ВШС	2	0.7
5.	ССС (4 год.)	109	39.6
6.	ССС (3 год.)	45	16
7.	ОС-нижо	22/2	8
	Вкупно :	275	100,0

11.ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

Согласно одредбите на Законот за трговските друштва во ФЕРШПЕД АД Скопје е организирана Служба за внатрешна ревизија, како независна организациска единица во Друштвото која врши внатрешна ревизија на работењето на друштвото.

Службата за внатрешна ревизија врши постојана и целосна ревизија на законитоста правилноста и ажурноста на работењето на друштвото преку оценка на адекватноста и ефикасноста на системите за внатрешна контрола, оценка на спроведувањето на политиките за управување со ризици, оценка на поставеноста на информатичкиот систем, оценка на точноста и веродостојноста на финансиските извештаи, проверка на точноста, веродостојноста и навременоста во известувањето согласно со прописите како и перманентно следење на почитувањето на прописите, политиките и процедурите на Друштвото.

Во 2023 година Службата за внатрешна ревизија вршеше ревизија согласно донесениот годишен план за работа. Ревизиите се извршени и согласно истите е изработен полугодишен и годишен извештај.

12.НАДВОРЕШНА РЕВИЗИЈА

Собранието на акционери го избира независниот надворешен ревизор. Надворешната ревизија на годишната сметка и финансиските извештаи се спроведува во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија кои се применуваат во Република Северна Македонија. Ревизија на годишната сметка и финансиските извештаи на ФЕРШПЕД АД Скопје за 2023 година е извршена од страна на ПЕЦЕВ РЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје. Ревизорското друштво не извршува други услуги за ФЕРШПЕД АД Скопје.

13.ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ

За периодот јануари-декември 2023 година, ФЕРШПЕД АД Скопје оствари оперативна добивка во износ од 132.726 илјади денари. ФЕРШПЕД АД Скопје во 2023 година оствари позитивен финансиски резултат, односно нето добивка во износ од 124.103 илјади денари.

Табеларен приказ на резултатите од работењето (во илјади ден.)

ред бр.	Позиции	Резултати во 2022 год.	Резултати во 2023 год.	Индекс
1.	Оперативни приходи	4.609.144	4.463.807	97
2.	Оперативни расходи	4.519.103	4.331.081	96
3.	Оперативна добивка/загуба	90.041	132.726	147
4.	Финансиски приходи	3.991	7.282	182
5.	Финансиски расходи	1.880	539	29
6.	Нето добивка /загуба	81.873	124.103	152
7.	Заработувачка по акција	5.022	7.612	152

Приходите од работењето во 2023 година во износ од 4.463.807 илјади денари бележат пад од 3 % во однос на приходите од 2022 година и истите се состојат од следниве видови на приходи :

Табеларен приказ на резултатите од работењето (во илјади ден.)

1.	Приходи од продажба (од кои за извоз на стоки и услуги во странство се однесува 91.773 илјада ден.);	4.438.125
2.	Останати приходи (бележат значителен пораст во однос на предходната година, а во оваа група влегуваат приходите : од капитална добивка од продажба на постојани средства и опрема, вишоци на сировини и стоки приходи од наплатени штети, наплатени побарувања од исправка на вредноста на истите, приходи од поранешни години, приходи од отпис на обврски и друго).	25.682
Вкупно приходи од работење		4.463.807

Финансиските приходи во износ од 7.282 илјади денари бележат раст во однос на истите во 2022 година, а тие произлегуваат од приходи по основ на курсни разлики во износ од 427 илјади денари, приходи по основ на вложувања во поврзани субјекти (дивиденди) од 3.157 илјади денари и приходи од камати во износ 3.698 илјади ден.

Расходите од работењето се состојат од следниве видови на расходи:

Табеларен приказ на резултатите од работењето (во илјади ден.)

Р.бр.	Видови расходи	Износ
1.	Набавна вредност на продадени трговски стоки (бележат зголемување од 85% во однос на 2022 година, а се однесуваат на набавна вредност на трговските стоки за продажба на големо, набавна вредност на продадени стоки на бензинската пумпа како и дополнителни асортимани);	417.998
2.	Потрошени сировини и други материјали (значително намалени во споредба со 2022 год.а истите се однесуваат за потрошени материјали во хотелиерството (храна, пијалоци), други материјали, горива и ситен инвентар);	86.922
3.	Услуги со карактер на материјални трошоци (овие расходи бележат пад во однос на истите во 2022 год. во кои расходи најголемо учество имаат платените царини во вредност од 3.099.708 илјади ден., потоа транспортните услуги, па телекомуникациски и ПТТ услуги, тековно одржување, закупнини, комунални услуги, реклами и огласи и други услуги);	3.510.035
4.	Останати трошоци од работењето (бележи пораст од 9%, а во оваа група на трошоци влегуваат данок на имот, премии за осигурување, административни и судски такси, чланарини, услуги од агенции, консултански и интелектуални услуги и друго);	51.375
5.	Расходи за вработените (овие расходи бележат пораст од 6% во однос на минатогодишните, а се однесуваат за нето плати и надоместоци на плата, трошоци за даноци на плати и надоместоци плата, придонеси од задолжително социјално осигурување и останати трошоци за вработените);	210.932
6.	Амортизација на материјални и нематеријални средства (бележи пораст од 0.4% во однос на минатогодишната);	52.861
7.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства	10
8.	Останати расходи од работењето (овие расходи бележат пад во однос на истите од 2022 год., а се однесуваат на капитална загуба од продажба на постојани средства, отпис на побарувања, надомест на штети за обртни средства, други дополнително утврдени расходи од минати години).	948
Вкупно расходи од работење		4.331.081

Расходите од работењето во износ од 4.331.081 илјади денари се намалени во однос на расходите во 2022 година.

Финансиските расходи во износ од 539 илјади денари бележат значително намалување во однос на истите во 2022 година.

14.ИНВЕСТИЦИОНИ ВЛОЖУВАЊА ВО ТЕКОТ НА 2023 ГОДИНА

Во 2023 година ФЕРШПЕД АД Скопје изврши нови вложувања во градежни објекти во износ од 12.645 илјади денари и во опрема во износ од 40.989 илјади денари.

15.ЖИВОТНА СРЕДИНА

Како компанија ФЕРШПЕД АД Скопје е посветена на интегрирање за одговорно управување со животната средина. Преку своите деловни активности има за цел да имплементира и одржува соодветни системи за управување и заштита на животната средина. Во текот на 2023 година Друштвото со поставување на фотоволтаични центри и нов систем за греење и ладење во голема мера придонесе за намалување на загадувањето на животната средина. Друштвото согласно својата регистрирана дејност за работење не загадува. Ги почитуваме и унапредуваме основните еколошки аспекти во однос на бучава, отпад и ја рационализираме потрошувачката на електрична енергија и вода.

Генерален Директор
Драган Наков

Изјава за усогласеност со Кодексот за корпоративно управување

Ние, членови на Одборот на директори на ФЕРШПЕД АД Скопје, изјавуваме дека друштвото во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата www.mse.mk.

Друштвото ФЕРШПЕД АД Скопје ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративно управување предвидени во Кодексот според пристапот (примени или појасни зошто не си применил), преку пополнување на прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

Со оваа Изјава потврдуваме дека прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет страницата на ФЕРШПЕД АД Скопје и дека одговорите во истите се точни и вистинити и веродостојно ја отсликуваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на друштвото пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

Во име на ФЕРШПЕД АД Скопје

Генерален Директор
Драган Наков

